

Kvantifikace (počítání) / Celek a hromada

Počítáme-li nahodilé kusy něčeho (např. cihly na hromadě, ale také třeba jablka nebo jiné plody různé velikosti apod.), jsou výsledky našeho počítání sice také nahodilé, ale je možno vypočítávat některé jejich „průměrné“ vlastnosti, což sice může být účelné, ale hodí se to právě jen někdy. V uvedených dvou příkladech však musíme rozeznávat další rozdíl: cihly jsou vyráběny, takže jejich struktura je sama značně nahodilá, zatímco plod (jablko) vyrostlo na stromě, tj. „vytvořilo se“ jako samo (nebylo jen vytvořeno, a to ani stromem jako supersubjektem). Prakticky to znamená, že průměrné vlastnosti cihel můžeme ovlivnit úpravou jejich výroby, kdežto v případě třeba jablek musíme počítat se zahradnickým, tj. biologii zásadně respektujícím postupem šlechtění. Otázkou ovšem zůstává, můžeme-li konkrétní jedno jablko považovat za skutečný celek, za „jedno“, tj. za opravdovou „jednotku“. Naproti tomu sám strom nepochybně takovou jednotkou je, neboť po celou dobu svého „bytí“ (života) si svou vnitřně založenou a udržovanou i upevňovanou jednotu zachovává. Ve srovnání s tím jablko po dozrání a po oddělení od stromu si svou zdánlivou jednotu nedovede zachovávat, ale rozkládá se – ovšem až na to, že obsahuje jádérka (semena příštích stromů), která si svou vlastní (vnitřní) jednotu už založila a nadále si ji budou udržovat i při vyklíčení a pak dalším růstu (při čemž ostatek jablka představuje jakousi možnou první „výživu“ po eventuálním vyklíčení.

(Písek, 130927-2.)